

ADVIESNOTA voor burgemeester en wethouders

Openbare besluitenlijst

Zaaknummer: 24220-2022

Medewerker	:	Annemieke Hooghiemstra
Team	:	Maatschappelijke Ontwikkeling
Datum	:	16 mei 2022
Portefeuillehouder	:	burgemeester A.G.J. Strien

<p>BIJLAGEN:</p> <p>☒ Aanbiedingsbrief concept programmabegroting 2023 (zaaknummer 16601-2022)</p> <p>☒ concept programmabegroting 2023 (zaaknummer 16601-2022)</p> <p>☒ Reactiebrief (zaaknummer 16601-2022)</p> <p>☒ Jaarverslag en jaarrekening 2021 (zaaknummer 19972-2022)</p>
<p>AFSTEMMING MET →</p> <p>☒ Actief openbaar</p> <p>☐ Niet actief openbaar</p> <p>☐ Actief openbaar, eerst contact met steller van deze adviesnota</p>
<p>ONDERWERP</p> <p>Concept programmabegroting 2023 en jaarstukken 2021 Veiligheidsregio IJsselland</p>

BESLUIT burgemeester en wethouders

1. In te stemmen met de conceptbegroting Veiligheidsregio IJsselland 2023 en daarop geen zienswijze in te dienen;
2. De reactiebrief op de lijst van ingekomen stukken van de gemeenteraad te plaatsen;
3. Kennis te nemen van het jaarverslag en de jaarrekening Veiligheidsregio IJsselland 2021;
4. In te stemmen met de onder aanpak en uitvoering genoemde reactie die de portefeuillehouder tijdens de vergadering van het algemeen bestuur op 22 juni 2022 kan inbrengen en tevens in de reactiebrief wordt opgenomen.

SAMENVATTING

De Veiligheidsregio IJsselland is een gemeenschappelijke regeling van de 11 gemeenten in de regio IJsselland. Jaarlijks wordt de begroting voor de vaststelling in het algemeen bestuur aan de gemeenteraden van de 11 gemeenten voorgelegd met de mogelijkheid om een zienswijze in te dienen om een wijziging in de conceptbegroting voor te stellen. De gemeente Olst-Wijhe ziet geen aanleiding om een zienswijze in te dienen op de voorgelegde conceptbegroting 2023. Naast de conceptbegroting zijn het jaarverslag en de jaarrekening 2021 ter kennisname aangeboden.

INLEIDING

De financiering van de veiligheidsregio's is primair een verantwoordelijkheid van de aangesloten gemeenten. Dit is conform het uitgangspunt van de Wet gemeenschappelijke regelingen. Op basis van artikel 33 van de gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio IJsselland worden gemeenten in de gelegenheid gesteld hun zienswijze kenbaar te maken op de conceptbegroting voor het volgende jaar. Een eventuele zienswijze wordt betrokken bij de het voorstel aan het Algemeen Bestuur van de Veiligheidsregio over de programmabegroting 2023. Het Algemeen Bestuur dient de begroting voor 1 juli 2021 vast te stellen. Naast de conceptbegroting zijn de concept jaarstukken ter kennisname aangeboden.

BEOOGD RESULTAAT

De gemeenteraad heeft op 9 mei 2022 besloten de conceptbegroting ter advisering in handen te stellen van uw college. Het is mogelijk om een zienswijze op de concept begroting in te dienen. Daarnaast kunt u kennismaken van de jaarstukken.

KADER

Gemeentewet, Wet gemeenschappelijke regelingen, wet Veiligheidsregio's en gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio IJsselland.

ARGUMENTEN

Begroting

De begroting voor 2023 is op hoofdlijnen uitgewerkt. In de begroting is onderscheid gemaakt tussen de wettelijke taken en de aanvullende beleidsambities. Deze aanvullende ambities geven vorm aan doelen uit de strategische beleidsagenda. In totaal heeft de Veiligheidsregio voor de uitvoering van zijn taken € 47,6 miljoen beschikbaar. Het grootste deel van dit bedrag gaat naar het voorkomen en bestrijden van incidenten (brandweer, geneeskundige hulpverlening, crisisbeheersing) in de elf gemeenten. Een klein deel gaat naar aanvullende ambities. Deze aanvullende ambities zien vooral het programma brandveilig leven. Dit sluit mooi aan bij de lokale ambities op het gebied van community safety. In kalenderjaar 2022 wordt de herziening van de Beleidsagenda 2023 Veiligheidsregio IJsselland vorm gegeven. In voorliggende conceptbegroting is geen uitbreiding van de begroting vanwege nieuw beleid opgevoerd.

Advies: geen zienswijze op de conceptbegroting indienen.

Jaarstukken

Conform artikel 34b van de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) stuurt het dagelijks bestuur vóór 15 april de voorlopige jaarstukken ter informatie aan de raden van de deelnemende gemeenten. De gemeenten kunnen hun burgemeesters punten meegeven voor de bespreking in de vergadering van het algemeen bestuur op 22 juni 2022. De gemeenteraden kunnen op dat moment wat vinden van de bestemming van het financieel resultaat.

Advies:

Instemmen met de jaarstukken 2021.

DRAAGVLAK

Er is bestuurlijk draagvlak voor de samenwerking in de Veiligheidsregio IJsselland. De samenwerking kenmerkt zich door de wijze van afstemming voordat het voorstel van de begroting in het officiële besluitvormingsproces gebracht is. In de begroting is de structuurwijziging als gevolg van de vaststelling van de Beleidsagenda 2019-2023 terug te vinden. Keuzes inzake strategische beslissingen vloeien voort, of sluiten aan bij de richting van de programma's.

DUURZAAMHEID

n.v.t.

RISICO'S (financieel/juridisch)
n.v.t.

FINANCIËLE CONSEQUENTIES

Voor deze paragraaf is advies van de financieel adviseur verkregen.

Begroting

De beleidsmatige en financiële kaders van de begroting 2023 van de Veiligheidsregio IJsselland zijn op basis van de kaders die in de Kadernota 2023 zijn vastgelegd. De Kadernota 2023 is door het algemeen bestuur op 16 februari 2022 vastgesteld.

In de Kadernota 2023 zijn de volgende financiële kaders vastgelegd:

- Voor nieuw beleid blijft gelden het principe 'nieuw voor oud'. Een aantal ontwikkelingen, denk aan informatieveiligheid en de invoering van de omgevingswet, leidt mogelijk tot kosten die niet uit de begroting gefinancierd kunnen worden. Dit geldt ook voor de meerkosten voor taakdifferentiatie in het geval het rijk deze niet compenseert. Mocht dit het geval zijn, dan zullen keuzes hierover aan het bestuur worden voorgelegd.
- Percentages voor stijging van de prijzen en de lonen (bepaald zoals bestuurlijk afgesproken):
 - - prijsindexering: 2,5 %
 - - loonindexering: 2,3 %
- Veiligheidsregio IJsselland heeft nog een resterend bedrag van € 65.000 aan structurele taakstellingen te verwerken in de begroting. Dit vanwege een nog oplopend btw nadeel op de vervangingsinvesteringen. Dit restant is in 2024 structureel verwerkt in de begroting.
- Het structureel verwerken van de verwachte meerkosten voor de vorming van de Meldkamer Oost Nederland van 190.000 euro waarvan 150.000 euro wordt verrekend met de structureel in de begroting verwerkte bijdrage aan het financieel perspectief gemeenten van 516.000 euro. Per saldo is er dus sprake van een structurele korting van 366.000 euro. Het structureel maken van deze bijdrage is gebaseerd op het uitgangspunt dat het rijk de meerkosten financiert van bouwsteen 1 'verplichtend karakter' om te voldoen aan de Europese regelgeving bij de brandweer.
- Het berekenen van de gemeentelijke bijdrage op basis van vijftig procent historische bijdrage en vijftig procent op basis van de uitkering uit het gemeentefonds voor brandweer en rampenbestrijding. Daarnaast worden de nadeelgemeenten van 2023 tot en met 2025 aflopend gecompenseerd, zodat zij kunnen toegroeien naar de aangepaste jaarlijkse bijdrage.

Conform AB-besluit van 8 december 2021 inzake de herziening van de verdeelsleutel, wordt de gemeentelijke bijdrage vanaf 2023 berekend op basis van 50 procent historische bijdrage en 50 procent op basis uitkering gemeentefonds voor brandweer en rampenbestrijding (was 75% historisch en 25% gemeentefonds). Dit levert de gemeente Olst-Wijhe vanaf 2023 een voordeel van €120.000 op. De nadeel gemeentes worden van 2023 tot en met 2025 aflopend gecompenseerd om in te groeien naar de aangepaste jaarlijkse bijdrage.

De structurele meerkosten die door de nieuwe vorming meldkamer Oost Nederland worden gemaakt, zijn in totaal €150.000 (aandeel Olst-Wijhe bijna € 6.000). Er is ook sprake van een structurele besparing van €516.000 (aandeel Olst-Wijhe ruim €19.000) door de structureel in de begroting verwerkte bijdrage aan het financieel perspectief gemeenten. Veiligheidsregio IJsselland berekende de effecten van deze wijziging van de verdeelsleutel. Vanwege het nadeel dat 4 gemeenten zouden ondervinden, is in een nieuwe berekening een combinatie gemaakt met een (netto) financiële taakstelling voor de Veiligheidsregio van €366.000. Het herverdeeleffect, inclusief meerkosten en besparing, levert een voordeel op van ruim €134.000 voor de gemeente Olst-Wijhe.

Op basis van de vastgestelde financiële kaders is de begroting 2023 ten opzichte van 2022 na herverdeling en besparing, aangepast met autonome ontwikkelingen. De begroting 2023 van de gemeentelijke bijdrage neemt door autonome ontwikkelingen toe met €919.000 (aandeel Olst-Wijhe bijna €35.000)

In totaal heeft de Veiligheidsregio IJsselland voor de uitvoering van zijn taken € 47,6 miljoen beschikbaar. Voor bijna € 38,4 miljoen worden de uitgaven gedekt door de bijdragen van de 11 gemeenten.

De ontwikkeling van de gemeentelijke bijdrage 2023 voor de gemeente Olst-Wijhe ziet er als volgt uit:

Begroting 2023-2026			
Ontwikkeling bijdrage Veiligheidsregio IJsselland			
Begroting 2022	Begroting 2022 voor herverdeling en besparing	€	1.530.016
	50/50 Herverdeeleffect, inclusief nettobesparing	€	-134.047
	Bijdrage Veiligheidsregio, exclusief maatwerkafspraken	€	1.395.969
	Maatwerkafspraken gemeente Olst-Wijhe	€	33.419
	Bijdrage Veiligheidsregio inclusief maatwerkafspraken	€	1.429.388
	Bijdrage Veiligheidsregio Bevolkingszorg	€	5.427
		€	1.434.815
Mutaties 2023	Loon- en prijsindexering	€	34.614
Begroting 2023		€	1.469.429

Advies:

Geen zienswijze indienen voor de begroting 2023-2026 van de Veiligheidsregio.

De prijsindexering van 2,5% is in lijn met het AB-besluit van 11 mei 2016, waarin de kaders en spelregels zijn vastgelegd voor de indexering. Echter, met de fors stijgende inflatie en rente momenteel, kan dit een risico vormen. Dit wordt benoemd in de reactie brief aan de Veiligheidsregio.

In de paragraaf risico en weerstandsvermogen zijn de kaders van het geldende besluit uit 2017 nog van toepassing. De opgestelde risico's zijn dus van 5 jaar terug en worden niet (jaarlijks) geüpdatet. De vraag is hoe relevant deze risico's nog zijn. De verwachting is dat de risico's gedurende 2023 worden geüpdatet. Het is begrijpelijk dat de kaders langere tijd vast staan, maar het is wel van belang dat er jaarlijks intern wordt gekeken naar de mogelijke risico's die er kunnen spelen. Wij zouden graag jaarlijks een overzicht/toelichting van de geactualiseerde risico's in de begroting willen zien. Dit gaan we benoemen in de brief aan de Veiligheidsregio.

Jaarstukken

De aanbiedingsbrief van de jaarstukken 2021 en het voorlopige jaarverslag en jaarrekening 2021 van Veiligheidsregio IJsselland is ter informatie naar de gemeentes toegezonden. De Veiligheidsregio IJsselland geeft hiermee helderheid, dat zij als bestuur en organisatie hebben gedaan wat is afgesproken en financieel gezien in control zijn. Indien er door de gemeentes behoefte is om te reageren op de voorlopige jaarrekening, dan kunnen de betreffende punten kenbaar gemaakt worden via de burgemeester. De burgermeester kan de desbetreffende punten inbrengen bij de vaststelling van het jaarverslag en de jaarrekening in het algemeen bestuur op 22 juni 2022.

De inrichting van het jaarverslag sluit aan op de indelingssystematiek van de begroting 2021. In de begroting zijn twee onderdelen opgenomen: wettelijke taken en aanvullende ambities. De wettelijke taken zijn verdeeld in 'voorkomen' en 'bestrijden'. Het onderdeel 'bestrijden' is verdeeld in 'crisisbeheersing' en 'brandweerzorg'.

De coronacrisis drukte in 2021, net als in 2020, haar stempel op de werkzaamheden van Veiligheidsregio IJsselland. Desondanks is de focus binnen Veiligheidsregio IJsselland blijven liggen op het goed uitvoeren van de basistaken. De coronacrisis heeft er voor gezorgd dat sommige ambities niet volledig gehaald zijn bij de Veiligheidsregio. Voor brandweezorg is voorrang gegeven aan de meest noodzakelijke oefeningen en aan andere manieren van opleiden en oefenen, waardoor de kwaliteit van het brandweeroptreden niet door een ondergrens is gezakt. Voor crisisbeheersing is een inhaalslag ingezet. Zo wordt in 2022 de evaluatie van het nieuwe crisisplan en de implementatie ervan afgerond, is de actualisatie van de rampbestrijdingsplannen weer opgepakt en hebben er ook fysiek weer oefeningen en trainingen plaatsgevonden.

De financiële positie van Veiligheidsregio IJsselland is met de jaarrekening 2021 afgesloten met een positief saldo van €3.070.500. Dit is €1.282.800 euro hoger dan bij de tweede bestuursrapportage 2021 was verwacht. Het positieve saldo is voor een groot deel (€1.901.600) ontstaan door lagere uitgaven als gevolg van coronamaatregelen. Met name door lagere kosten aan vergoeding Veiligheidsregiowilligers, aan beheer materiaal en schadeherstel, aan opleiden en oefenen door zowel de brandweezorg- als crisisorganisatie. Bij de reguliere bedrijfsvoering is een positief saldo van €1.169.000 te zien. Belangrijk componenten daarin zijn: lagere kosten door vacatureruimte en indexeringsruimte, lagere afschrijvingslasten en onderhoud materieel en kleding, lagere licentie- en netwerkcosten, hogere opbrengsten door indexering rijksbijdrage, ontvangsten aansluiting openbaar meldsysteem. Uit een analyse van de Veiligheidsregio blijkt dat een aantal onderdelen in het jaarrekeningresultaat een structureel karakter hebben:

- Lagere kosten door vacatureruimte en indexeringsruimte.
- Lagere kosten van de afschrijvingslasten, onderhoud materieel en kleding.
- Hogere opbrengsten door indexering rijksbijdrage.

Dit is overigens bij de herijking van de verdeelsleutel ook geconstateerd, waarbij het trendmatig reëel is te verwachten dat een neerwaartse lijn wordt ingezet. De structurele ontwikkeling van het jaarrekeningresultaat zal door de Veiligheidsregio worden gemonitord in de bestuursrapportages en bij de begroting 2024 opnieuw tegen het licht te houden.

Voor de bestemming van dit positieve saldo bij het resultaat, wordt aan het algemeen bestuur voorgesteld om hiervan:

- 350.000 euro te bestemmen voor het verbeteren van de informatieveiligheid teneinde, conform landelijk afspraak versneld, te voldoen aan de Baseline Informatieveiligheid Overheden en onze kwetsbaarheid als gevolg van digitale verstoringen te verkleinen. Belangrijke kostenposten zijn: tijdelijke versterking interne capaciteiten externe inhuur. Gezien een aantal recente kwetsbaarheden, is het van groot belang dat de informatieveiligheid op korte termijn vergroot wordt. Hiervoor is deze eenmalige investering nodig.
- 110.000 euro te bestemmen voor de vervanging van de huidige, totale voorraad blusschuim voor een schone samenstelling (zonder fluor). Hiervoor is een eenmalige investering nodig. Gezien het incidentele karakter van deze vervanging loopt dit financieel via de reguliere exploitatie.
- 100.000 euro te bestemmen voor de versterking van het functioneel beheer en ondersteuning binnen het team HRM om de privacy en veiligheid van de persoonsgegevens beter te waarborgen. Deze onderwerpen kunnen, indien niet goed toegepast, grote risico's met zich mee brengen op bijvoorbeeld het gebied van financiën en informatiebeveiliging. Mede door achterstanden bij het team HRM vanwege covid-19- werkzaamheden is hier nu een eenmalige investering op nodig.
- 2.510.600 euro via de nog huidig geldende verdeelsleutel, eenmalig terug te geven aan de gemeenten.

Wij kunnen instemmen met de verdeling van het positieve resultaat. De eenmalige bestemmingen zijn wat ons betreft akkoord. De eenmalige teruggave aan de gemeentes zal de gemeente Olst-Wijhe een eenmalige bijdrage van €102.603 opleveren.

Van het in 2021 beschikbaar gestelde investeringsbudget van 11.388.000 euro is 8.487.000 euro gerealiseerd. Van het restant krediet is 2.435.000 euro in opdracht gegeven (reeds 257.000 euro aan deelleveringen ontvangen), maar door oplopende levertijden gaan deze over de jaargrens heen. Het restant van 466.000 is uitgesteld naar 2022 door o.a. vervanging hardware (netwerkkomponenten en end-user apparatuur). Aan het algemeen bestuur wordt voorgesteld om de restantkredieten van de vervangingsinvesteringen voor een bedrag van 2.901.000 euro opnieuw beschikbaar te stellen in 2022. Wij vragen ons af of het een realistische verwachting is dat in 2022 de geraamde investeringen inclusief de doorgeschoven investeringen uit 2021 worden gerealiseerd. Problemen zoals de levertijden zijn in 2022 namelijk ook van toepassing.

In de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing zijn de 10 belangrijkste risico's met een financieel effect opgenomen. Op basis van de kans van voordoen is het totaal aan risico's € 965.000, dit is gelijk aan het totaal aan risico's in de jaarstukken van 2020 en 2019. Opvallend is dat dit door de jaren heen geen wijziging heeft ondergaan. Het weerstandsvermogen in de Algemene reserve bedraagt € 1 miljoen. De ratio van de weerstandscapaciteit ligt daarmee iets boven 1. In 2017 is afgesproken dat het weerstandsvermogen voorlopig niet wordt verhoogd. De nieuwe risico-inventarisatie, waarbij ook de hoogte van het weerstandsvermogen wordt beoordeeld, wordt in 2022 uitgevoerd. Na 5 jaar is dat wel op zijn plaats.

Wij willen meegeven dat het van belang is dat de risico-inventarisatie in 2022 echt plaats vindt. Zeker om de eventuele gevolgen van de huidige situatie (stijgende prijzen door hoge inflatie en eventueel nog corona in het najaar) daar in mee te kunnen nemen.

De verplichte financiële kengetallen zijn opgenomen en geven een stabiel beeld. Het beeld is als volgt:

Kengetallen 2021	Rekening 2020	Begroting 2021	Rekening 2021
Netto schuldquote	53%	73%	59%
Solvabiliteitsratio	18%	13%	21%
Structurele exploitatieruimte	0%	0%	0%

Hoe hoger de schuld, hoe hoger de netto schuldquote. De netto schuldquote is voldoende als de schuld lager is dan de jaarmzet (100%). Dit is met 59% het geval bij Veiligheidsregio IJsselland. Voor 2021 was het nog niet nodig een nieuwe langlopende lening af te sluiten. Deze was met de opmaak van de begroting wel voorzien, waardoor de realisatie lager uitkomt.

De solvabiliteitsratio geeft de mate aan waarmee de bezittingen zijn betaald met eigen middelen. Hoe hoger de verhouding eigen vermogen ten opzichte van het totale vermogen, hoe gezonder de gemeenschappelijke regeling. De Veiligheidsregio IJsselland heeft een solvabiliteitspercentage van 21%. De solvabiliteitsratio is voor 2021 hoger ten opzichte van 2020 door toename van het eigen vermogen. Dit wordt veroorzaakt door het hoge resultaat als gevolg van achterblijvende kosten als gevolg van Covid-19.

De structurele exploitatieruimte ligt voor Veiligheidsregio IJsselland op 0% omdat alle structurele lasten zijn afgedekt door structurele baten van het rijk en de gemeenten. Voor een mogelijke structurele tegenvaller zal de Veiligheidsregio de deelnemende gemeente een voorstel moeten doen hoe deze financieel te dekken.

Advies:

In te stemmen met de jaarstukken 2021.

AANPAK/UITVOERING

Begroting

De concept reactiebrieven worden op de lijst van ingekomen stukken van de gemeenteraad geplaatst. Aan de Veiligheidsregio wordt vervolgens via de reactiebrieven kenbaar gemaakt dat de gemeente Olst-Wijhe geen zienswijze gaat indienen.

Jaarstukken

Aan de portefeuillehouder de volgende punten meegeven voor de behandeling van de stukken in de vergadering van het Algemeen Bestuur op 22 juni 2022:

- In te stemmen met de verdeling van het positieve resultaat. De eenmalige bestemmingen zijn wat mij betreft akkoord. De eenmalige teruggave aan de gemeentes zal de gemeente Olst-Wijhe een eenmalige bijdrage van €102.603 opleveren.
- De Veiligheidsregio te vragen of het een realistische verwachting is dat in 2022 de geraamde investeringen inclusief de doorgeschoven investeringen uit 2021 worden gerealiseerd. Problemen zoals de levertijden zijn in 2022 namelijk ook van toepassing. Het doorschuiven van kredieten is een jaarlijks terugkerend fenomeen. De Veiligheidsregio daarom vragen om kritisch te kijken naar de geraamde investeringen in de toekomst en mogelijk een aanpassing betrekken bij de uitwerking van het financieel meerjarenperspectief.
- Meegeven dat het van belang is dat de risico-inventarisatie in 2022 echt plaats vindt. Zeker om de eventuele gevolgen van de huidige situatie (stijgende prijzen door hoge inflatie en eventueel nog corona in het najaar) daar in mee te kunnen nemen.

Deze punten worden tevens opgenomen in de schriftelijke reactie aan de Veiligheidsregio.